

Arbetsmarknadsdepartementet
Adress
Postadress
Ort

Remissvar Ds 2021:37

Almega Utbildningsföretagen, som är bransch- och arbetsgivarorganisation för företag som arbetar med arbetsmarknadstjänster och vuxnas lärande, har beretts tillfälle att avge yttrande över *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet (Ds 2021:37)*.

Övergripande synpunkter

I promemorian ger regeringen sin syn på inriktningen av framtidens arbetsmarknadspolitik och Arbetsförmedlingens roll i denna. Arbetsförmedlingen har emellertid redan (A2021/01978) fått i uppdrag att analysera och redovisa förslag på flera områden under kapitel 3. Almega Utbildningsföretagen lämnar därför endast kortare kommentarer kring kapitel 3. I stället väljer vi att fokusera på lagförslagen i kapitel 4 – 8.

3 Inriktningen för en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet

I portalmeningen i avsnitt **3.1.2** skriver regeringen att arbetsmarknadspolitiken ska reformeras i grunden. Det är en lovvärd ambition, men förslagen som presenteras i promemorian rör sig endast på ytan. Arbetsförmedlingens uppdrag (avsnitt **3.3.1**) ligger i allt väsentligt fast. Omfattningen av vissa uppdrag minskar, samtidigt som andra uppgifter får ökad betydelse, men inga tas bort. Även i fortsättningen kommer många, sannolikt de allra flesta, arbetssökande att vara hänvisade till det stöd de kan få av myndighetens personal. Åtta av tio arbetssökande anses exempelvis inte lämpliga för utvecklade matchningstjänster eller får inget leverantörsbeslut.¹ Det finns därför ett fortsatt behov av omfattande reformer inom arbetsmarknadspolitiken.

I avsnitt **3.3.2** om likvärdig tillgång är utgångspunkten de fristående leverantörernas påstådda bristande intresse för etablering på vissa orter. I verkligheten är problemet framför allt Arbetsförmedlingens regionala organisation. Under övergången från tjänsten Stöd och matchning (STOM) till Rusta och matcha (KROM) har skillnaderna mellan leveransområden varit avsevärda. Myndigheten skriver i uppföljningen av KROM från juni 2021 att *"bristen på enhetligt beslutsfattande leder till att chansen att få delta i KROM delvis styrs av var i landet en arbetssökande bor"*.²

Det finns därför ett behov av att skapa en nationellt sammanhållen process där den arbetssökandes möjligheter att få rustande och matchande insatser inte är beroende av kulturen på ett lokalkontor eller enskilda arbetsförmedlares godtycke.

Det finns också ett behov av att reda ut vilket stöd arbetssökande som ej anses lämpliga för en matchningstjänst eller inte får ett leverantörsbeslut har rätt till. Detta berörs översiktligt i promemorian, men det finns ingen djupare analys kring målgrupper, antal deltagare, behov av insatser eller kostnader.

Avsitt **3.3.3** handlar bland annat om insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Det finns en stor potential i den pågående reformeringen

¹ Arbetsförmedlingen (2021), "Lägesbeskrivning utvecklade matchningstjänster"

² Arbetsförmedlingen (2021), "Kundval Rusta och Matcha – Uppföljning och lärdomar efter ett år med en ny matchningstjänst."

som kan innebära ett mer modernt, effektivt och träffsäkert stöd till arbetssökande med funktionsnedsättning. Men Almega Utbildningsföretagen anser att det behövs ett större grepp om frågan, t.ex. en omprövning av Samhalls uppdrag och roll.

Under avsnitt **3.4** beskrivs behovet av en ny förmedlingsinsats som ska regleras i förordning. Det är en brist att promemorian inte går djupare i frågan om hur Almega Utbildningsföretagen ställer sig positivt till förslaget vad gäller behov, målgrupp och leverantörens friutrymme att utforma insatsen. Det är välkommet att promemorian tydliggör att målgruppen för förmedlingsinsatser ska vara bred och inkluderar såväl långtidsarbetslösa som personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Regeringen skriver dock att insatsen inte ska innehålla dyrare rustande insatser. Almega Utbildningsföretagen anser att leverantörerna av matchningstjänster ska ha möjlighet att föreslå att en deltagare, efter ny profilering, ska kunna övergå till en arbetsmarknadsutbildning. Anslaget *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* måste därutöver anpassas för att säkerställa att hela målgruppen får tillgång till förmedlingsinsatser.

Kapitel **3.5** behandlar anskaffning av förmedlingsinsatser. Det är en brist att promemorian inte tar upp hur Arbetsförmedlingen behöver utveckla sin roll som professionell beställare och aktiv avtalspart. Promemorian är skriven ur ett statligt kontrollperspektiv och behandlar därför framför allt om kontroll, kostnadseffektivitet och regelefterlevnad. I sak stödjer Almega Utbildningsföretagen förslagen, men för skapa framgångsrika tjänster måste upphandlingen också innehålla god leverantörsdialog, framförhållning och ett partnerskap.

Starka skäl talar för att fortsatt använda LOV som upphandlingsform (**3.5.1**). Det sätter kvaliteten i verksamheterna i fokus och skapar förutsättningar kvalitetskonkurrens. LOV skapar även möjlighet till kontinuitet i verksamheterna, till nytta för både arbetssökande och leverantörer. Nuvarande KROM-system, som bygger på LOV, har visat sig vara ändamålsenligt för förmedlingsinsatser. Det kan dock inte uteslutas att även LOU kan visa sig vara ändamålsenlig i vissa specifika situationer. Med detta sagt tillstyrker Almega Utbildningsföretagen förslaget att Arbetsförmedlingen ska ha mandat att välja den anskaffningsform som är mest ändamålsenlig för berörd förmedlingsinsats.

I avsnitt **3.3.7** skriver regeringen kortfattat om kommunernas roll. Almega Utbildningsföretagen tillstyrker att de utredningsförslag som syftar till att underlätta för kommuner att vara utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser åt Arbetsförmedlingen i konkurrens med privata aktörer inte genomförs. Regeringen hade dock kunnat vara tydligare med vad som är önskvärt i frågan, det vill säga att kommuner inte ska kunna vara leverantörer.

I **3.5.2** beskrivs den arbetsmarknadspolitiska bedömningen och arbetet med det statistiska bedömningsstödet. Almega Utbildningsföretagen anser att alla arbetssökande ska vara berättigade att få genomgå en profilering med det statistiska bedömningsstödet. Det måste också vara svårare för en arbetsförmedlare att inte följa bedömningsstödet rekommendation. Bedömningsstödet bör också utvecklas för att kunna mäta progression, t.ex. om en arbetssökandes avstånd till arbetsmarknaden har minskat efter avslutad tjänst även om vederbörande inte har fått ett arbete.

4.2 Sekretess inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förslag: Sekretess ska gälla i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretess ska även gälla i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i allmän handling som avser personliga förhållanden ska sekretessen gälla i högst sjuttio år.

De särskilda bestämmelserna om sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden när uppgiften förekommer i ärende om etableringsinsatser och i ärende om ersättning som kan lämnas för deltagande i etableringsinsatser ska upphöra att gälla. Även bestämmelsen som inskränker rätten att meddela och offentliggöra sådana uppgifter ska upphöra att gälla.

Almega Utbildningsföretagen finner lagförslaget ändamålsenligt och tillstyrker det.

Almega Utbildningsföretagen vill samtidigt framhålla att denna reglering på intet sätt kan anses innebära att fristående leverantörer även skulle omfattas av offentlighetsprincipen och utföra sekretessprövningar på förfrågningar från enskilda.

4.4.2 En särskild sekretessbrytande bestämmelse införs för Arbetsförmedlingen

Förslag: Sekretessen i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska inte hindra att uppgift lämnas till en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen, om det är nödvändigt för att leverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Almega Utbildningsföretagen tillstyrker förslaget. Det finns också ett stort behov hos leverantörerna av förmedlingsinsatser att få ta del av information om de arbets sökandes förutsättningar. Detta för att målen med tjänsten ska kunna uppnås. Det är också viktigt att de uppgifter som leverantörerna behöver skyndsamt lämnas ut från Arbetsförmedlingen. Om så inte sker riskerar leverantörerna hamna i situationer där de saknar nödvändig information och därför inte kan vidta ändamålsenliga åtgärder för den arbets sökande individen. Almega Utbildningsföretagen föreslår att det införs ett skyndsamhetskrav för Arbetsförmedlingen i aktuella förordningar för sådant uppgiftslämnande.

4.3 Tystnadsplikt hos leverantörer och underleverantörer

Förslag: Den som på grund av anställning eller på något annat sätt deltar eller har deltagit i en leverantörs verksamhet att utföra arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen ska inte obehörigen få röja vad han eller hon då har fått veta om enskilds personliga förhållanden eller affärs- eller driftförhållanden. Detsamma ska gälla för den som deltar eller har deltagit i verksamhet hos en underleverantör som medverkar till att fullgöra leverantörens uppdrag. I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsen ska placeras i lagen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Bestämmelsen om tystnadsplikt i lagen om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare tas bort.

Almega Utbildningsföretagen tillstyrker förslaget.

5.2 Leverantörers skyldighet att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för en leverantör som bedriver arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen att till Arbetsförmedlingen lämna uppgifter som myndigheten behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Bestämmelsen ska placeras i lagen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Almega Utbildningsföretagen delar uppfattningen att Arbetsförmedlingen löpande bör få uppgifter om de arbetssökande som deltar i insatser hos leverantörerna, som underlag för kontroll av arbetssökande och för uppföljning av deltagarnas och leverantörernas resultat. Förslaget bör dock kompletteras med att de uppgifter som Arbetsförmedlingen kräver in är relevanta och ändamålsenliga. Arbetsförmedlingen måste också beskriva konsekvenserna av varje ny föreskrift. Varje ny föreskrift ökar den administrativa bördan för leverantörerna och minskar tiden för förmedlingsinsatser och andra arbetsmarknadsinsatser.

För Almega Utbildningsföretagen

Fredric Skälstad

.....